

CONTRIBUTION ARHINET INFORMATION SYSTEM IN BUILDING E-GOVERNMENT

DOPRINOS ARHINET INFORMACIJSKOG SUSTAVA U IZGRADNJI E-UPRAVE

LAMZA-MARONIC, Maja; GLAVAS, Jerko & MLINAREVIC, Dario

Abstract: *The pressure on companies to increase efficiency is a daily occurrence in their operations. Modern business conditions, ever shorter deadlines, and growing expectations of users indicate that a company needs intelligent solutions of information and communication technologies. Increasing productivity, cost reduction and smoother distribution are the basic values of content management system.*

Key words: *information, system, ARHiNET, ICT*

Sažetak: *Pritisak na poduzeća da povećaju efikasnost je svakodnevna pojava u njihovu poslovanju. Suvremeni uvjeti poslovanja, sve kraći rokovi i sve veća očekivanja korisnika ukazuju na to da poduzeće treba inteligentna rješenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija. Povećanje produktivnosti, smanjenje troškova distribucije i lakša distribucija osnovne su vrijednosti sustava za upravljanje sadržajem.*

Ključne riječi: *informacija, sustav, ARHiNET, ICT*

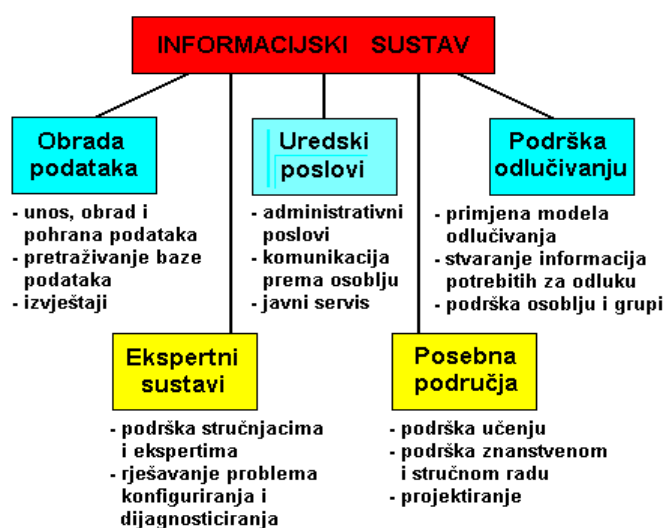
Authors' data: Maja **Lamza-Maronic**, Ph.D., Faculty of Economics in Osijek, Osijek, maja@efos.hr; Jerko **Glavas**, PhD student, Faculty of Economics in Osijek, Osijek, jglavas@efos.hr; Dario **Mlinarevic**, postgraduate student, Croatian State Archive in Osijek, Osijek, dmlinarevic@gmail.com

1. Uvod

Danas je izgradnja modernog, računalnom opremom podržanog informacijskog sustava, ne samo preduvjet za racionalizaciju poslovanja, upravljanje procesima i troškovima nego i osnova pretpostavka i prednost za uspješno poslovno komuniciranje s tržištem. [1] Komunikacija i međuljudska suradnja u organizaciji i izvan nje dobila je u posljednjem desetljeću sve veću potporu informatičko-komunikacijske tehnologije i sustava, te uz potporu sve bržeg razvitka Interneta postala je ključna prednost svakog poslovanja. Razlozi leže u olakšanom radu s informacijama, što omogućuje brži pristup, jednostavniju i veću dostupnost informacija i podataka. Navedeno s jedne strane dovodi do uštede na vremenu i smanjenju troškova poslovanja, a s druge strane doprinosi većem zadovoljstvu klijenata, kupaca, poslovnih partnera, institucija i ostalih potencijalnih korisnika.

2. Integralni informacijski sustav

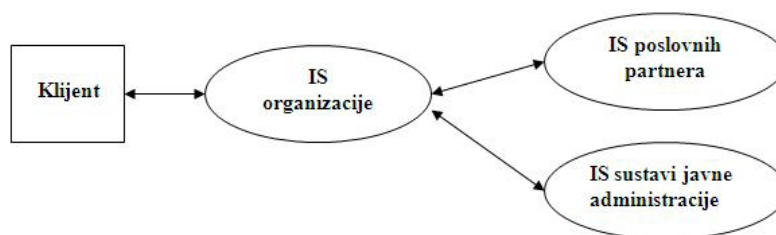
Integralni informacijski sustav (engl. ERP – enterprise resource planning) je potpora cjelokupnom poslovanju organizacije i smatra se jednim od temeljnih preduvjeta uspješnosti poslovanja. Integralni informacijski sustav treba objediniti sve dijelove i funkcije organizacije, ali istovremeno i zadovoljiti informacijske potrebe organizacije u cjelini. [2]

Slika 1. Vrste informacijskog sustava

Projektiranje integralnog informacijskog sustava (IIS) definira funkciju cilja osiguranjem neophodne informacijske baze, obuhvaća cjelokupni poslovni proces i gradi integralnu funkcionalnost svih dijelova sustava (podsustava) u cilju optimalnog upravljanja organizacijskim sustavom. IIS omogućuje evidenciju svih poslovnih događaja i učinkovito korištenje njihovih podataka unutar čitave organizacije. U suvremenom poslovanju informacijski sustavi različitih organizacija sinergijski se vežu jedinstvenom funkcijom cilja. Slika 2. prikazuje moguće povezivanje IS

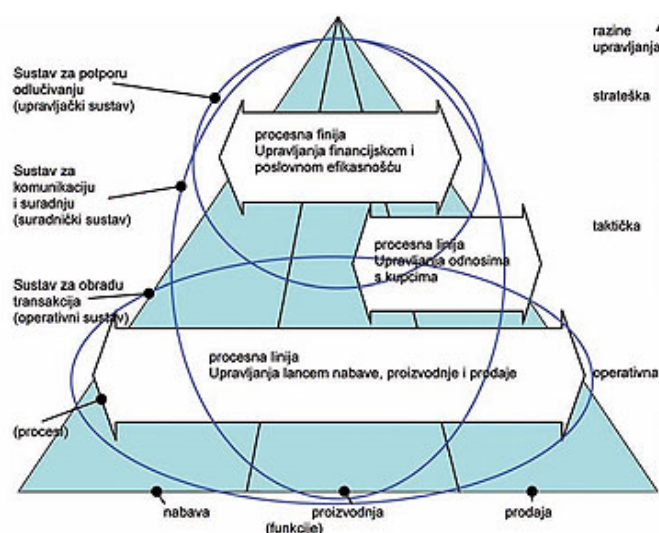
organizacije s IS drugih organizacija, odnosno poslovnih partnera i s IS javne administracije.

Slika 2. Povezanost IS organizacije s IS drugih organizacija

2.1. Prednosti integralnog informacijskog sustava

Temeljna prednost IIS jest u tome što su podaci poslovnih područja međusobno dobro povezani, odnosno integrirani, pa se na taj način lako ostvaruje i funkcijska i procesna povezanost unutar organizacije, te je moguće učinkovito upravljati i odlučivati po pojedinim područjima, kao i na razini cjeline sustava. Nevedeni odnosi su prikazani na slici 3. Na dnu, kao pomoć operativnoj razini, nalazi se sustav za obradu transakcija. Na višim razinama na njega se nadovezuje sustav za potporu odlučivanju, a čitav informacijski sustav prožet je sustavom za komunikaciju i suradnju. Programski moduli koji pokrivaju obradu podataka pojedine funkcije vide se kroz primjere temeljnih funkcija: nabave, proizvodnje i prodaje. Oni se protežu vertikalno kroz prikazanu piramidu. Ukoliko programski modul pokriva čitavu funkciju, on se proteže kroz sve razine upravljanja organizacijom: operativnom, taktičkom i strateškom.

Slika 3. Komponente cjelovitog integralnog informacijskog sustava

U konačnici, primjena IIS-a trebala bi u svakoj poslovnoj organizaciji: doprinijeti učinkovitosti poslovne organizacije, ubrzati protok informacija i vrijeme obrade, povećati točnost obrade, omogućiti preuzimanje rutinskih poslova, povećati mogućnost za sigurnije i učinkovitije odluke, omogućiti razvitak tehnologije u obradi

materijala, povećati financijske efekte, omogućiti bržu komunikaciju stroja sa strojem i čovjeka sa strojem, omogućiti brže komuniciranje s okolinom (kupcima, klijentima, korisnicima, dobavljačima, bankama itd.). [3]

3. ARHiNET-nacionalni arhivski informacijski sustav Republike Hrvatske

Današnji zahtjevi informacijskog društva, moderne državne uprave i novi tipovi korisnika zahtijevali su i u arhivskoj službi kao sastavnom djelu javne uprave RH promjene u radu i njezinom djelovanju. Preduvjet za izgradnju nacionalne arhivske mreže RH u suvremenom okruženju je informatizacija službe te povezivanje i usklađivanje svih njezinih dijelova - državnih arhiva, drugih baštinskih i kulturnih ustanova u kojima se čuva arhivsko gradivo, svih stvaratelja i imatelja arhivskoga gradiva te segmenata upravljanja službom. ARHiNet je programsko rješenje koje omogućava svim imateljima i stvarateljima arhivskoga gradiva uključivanje u jedinstveni sustav evidentiranja, obrade i korištenja arhivskoga gradiva, što predstavlja veliku prekretnicu u radu državnih arhiva i imatelja gradiva u RH. [4]

ARHiNet olakšava popisivanje cjelina gradiva, odnosno pruža podršku za vođenje evidencija u pismohranama koje su imatelji obvezni voditi sukladno Pravilniku o zaštiti i čuvanju arhivskoga i registraturnoga gradiva izvan arhiva. Ovaj IS također omogućava obradu gradiva, jednostavniju automatiziranu dostavu podataka nadležnim arhivima, što pridonosi integraciji arhivske djelatnosti te standardizaciji i ujednačavanju rada svih dijelova nacionalne arhivske službe.

4. Mogućnosti i prednosti ARHiNET-a

ARHiNET omogućuje: evidencije u arhivima, opis i obrada gradiva, evidencije stvaratelja i imatelja gradiva, Registar arhivski fondova i zbirke Republike Hrvatske. [5]

ARHiNET je mrežni IS instaliran na središnjem mrežnom poslužitelju i dostupan je s bilo kojeg mjesta putem Interneta. Na korisničkoj stranici nema nikakvih posebnih hardverskih ili softverskih zahtjeva što znatno snižava troškove korištenja i održavanja.

Za razliku od većine sličnih mrežnih sustava ARHiNET ne omogućuje samo pretraživanje i pregled podataka putem Interneta, nego i pristup svim programskim funkcijama za obradu, opis i upravljanje arhivskim gradivom. To je omogućeno sustavom za upravljanje korisničkim pravima i pravima pristupa pojedinim podacima.

ARHiNET je cjelovito rješenje za rad arhiva budući da osim obrade gradiva podržava i vođenje evidencija o gradivu, korištenje i digitalizaciju gradiva te ostale zadaće vezane za upravljanje gradivom. Nadalje, omogućuje integraciju podataka i usluga arhiva, a korisnicima su na jednom mjestu dostupni svi podaci o evidentiranome gradivu i njegovim imateljima i stvarateljima.

ARHiNET je otvoren svim imateljima i stvarateljima arhivskoga gradiva, pogotovo stvarateljima koji svoje gradivo predaju arhivima. Obradom i opisom gradiva od

strane samih stvaratelja, u ranoj fazi i prije predaje arhivu, omogućuje se ranija dostupnost podataka u gradivu, a stvarateljima se olakšava postupak pripreme gradiva za predaju i sama predaja. Podaci koje je stvaratelj upisao o svome gradivu jednostavno se nakon preuzimanja u arhiv integriraju u arhivistički opis čime se znatno ubrzava i skraćuje arhivistička obrada gradiva.

5. Zaključak

Posljednjih nekoliko godina u državnim i javnim službama sve se više uvode različite aplikacije i IS namijenjeni za upravljanje dokumentacijom u širem smislu. Baze podataka i aplikacije koje su služile prvenstveno evidentiranju jedinica dokumentacije zamjenjuju se IS koji pokrivaju čitav ili veći dio dokumentacijskog ciklusa i radnog procesa u kojem dokumentacija nastaje: sustavi za upravljanje elektroničnim dokumentima (EDMS), aplikacije za upravljanje radnim procesom (Workflow), elektronički *records management* sustavi, različiti sustavi za podršku elektroničnom poslovanju i drugo. Zato je i arhivska služba, kao sastavni dio javne uprave Republike Hrvatske uvidjela prednost uvođenja IS, te je u 2006. godini započela s pokretanjem ARHiNETA-nacionalnog arhivskog IS za opis, obradu i upravljanje arhivskim gradivom. Prednosti uvođenja ARHiNETA očituju se u: olakšanu i bržu komunikaciju između arhiva, stvaratelja, imatelja i korisnika gradiva, jednostavnije i brže pretraživanje podataka, dostupnost podataka na jednom mjestu bez obzira na fizičku udaljenost, brže rješavanje zahtjeva korisnika i protoku informacija, smanjenje troškova (manje papirologije), te transparentnost sustava.

6. Literatura

- [1] Lamza-Maronić, M.; Glavaš, J. & Lepešić, D. (2009). *Poslovni informacijski sustavi – podloga suvremenog poslovanju*, Ekonomski fakultet u Osijeku, pp. 78-84, ISBN: 978-953-253-070-4
- [2] Matić, B. & Serdarušić, H. (2007). Models of Including financially inactive population into the financial system, *Zbornik radova sa međunarodnog skupa Interdisciplinary Management Research*, Poreč, 2007., Ekonomski fakultet u Osijeku; Barković, D.; Runzheimer, B. (urednici), pp. 296-310, ISBN: 978-953-253-044-5
- [3] Lamza-Maronić, M.; Glavaš, J. & Bošnjak, S. (2007). Contribution to the development of the urban management nodel, *Zbornik radova sa međunarodnog skupa Interdisciplinary Management Research*, Poreč, 2007., Ekonomski fakultet u Osijeku; Barković, D.; Runzheimer, B. (urednici), pp. 526-542, ISBN: 978-953-253-044-5
- [4] Lemić, V. (2007). ARHiNET - Arhivski informacijski sustav, *Dostupno na:* <http://www.e-hrvatska.hr/sdu/hr/e-hrv/contentParagraph/01111111111111111111111111111115/document7/07-ARHiNet.pdf>
Pristup: 14-01-2010
- [5] *Dostupno na:* <http://arhinet.arhiv.hr/> *Pristup:* 15-03-2010

Photo 091. Demolished house / Srušena kuća